

Suomen Kätilöliiton kannanotto 13.2.2020

Suomen Kätilöliitto on huolissaan kätilöiden työolosuhteissa maamme sairaaloissa

Viime vuosina media on välittänyt huolestuttavia uutisia kätilöiden työolosuhteista maamme sairaaloissa. Työolosuhteiden ja työkuorman haasteista kirjoitetaan vuodesta toiseen ilman, että tilanteeseen tehdään minkäänlaisia korjauksia. Kyse ei kuitenkaan ole pelkästään kätilöistä vaan ennen kaikkea raskaana olevista, synnyttäjistä, synnyttäneistä, vauvoista ja perheistä sekä naistentautien potilaista.

Synnyttäjillä ja tuoreilla vanhemmilla on oikeus saada riittävästi ohjausta ja tukea elämänsä suurimmassa muutoksessa. Äideillä ja vauvoilla on oikeus saada hyvää hoitoa. Kaikilla ihmisillä on oikeus saada ohjausta, neuvontaa ja apua seksuaali- ja lisääntymisterveytensä edistämiseksi. Kätilön työtä ohjaa muun muassa laki potilaan oikeuksista ja velvollisuuksista ja laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä sekä ammattieettiset hoitamisen periaatteet. Nykyinen tilanne aiheuttaa eettistä ristiriitaa koulutetuille kätilöille päivittäin.

Kätilöiden laaja-alainen osaaminen tukee perheiden hyvinvointia. Hyvä synnytyskokemus ja imetyksen onnistuminen tuottavat positiivisia vaikutuksia terveydelle ja perheiden elämälle, puhumattakaan siitä, että imetyksellä on myös kansantaloudellisia vaikutuksia. Läsnäolon, kuulluksi tulemisen sekä ohjauksen merkitys synnytyksen ja lapsivuoteen aikana on hyvinvoinnin kannalta välttämätöntä.

Perheelle turvallisuus, luottamuksellisen suhteen luominen, myönteisen varhaisen vuorovaikutuksen syntyminen, vauvan hoidon perustaitojen ja imetyksen oppiminen kullekin sopivalla ohjausmenetelmällä on olennaisen tärkeää. Kätilö hoitaa itsenäisesti synnyttäjän säännöllisen synnytyksen ja lapsivuoteen aikana sekä lapset pediatriin tarkastusta lukuun ottamatta. Kätilö arvioi äidin ja lapsen terveyttä, suunnittelee ja toteuttaa heidän hoitonsa tarpeiden mukaisesti, oikea aikaisesti ja näyttöön perustuen, monialaisessa yhteistyössä ja tarvittaessa muita terveydenhuollon ammattilaisia konsultoiden. Kaikkeen tähän tarvitaan hoitotyötä ja kätilöitä sekä aikaa.

Työolosuhteiden puutteilla on valitettavan pitkäaikaiset seuraukset. Olennainen osa kätilöiden työtä, perheiden hoidon lisäksi, on uuden kätilöpolven perehdyttäminen ja kätilötyöhön ohjaaminen. Kätilöksi hakeutuvilla henkilöillä on halu tehdä työtään naisten ja perheiden parhaaksi, olla läsnä elämän eri vaiheissa. Kätilöt eivät jaksakaan tehdä työtään, jos sen joutuu kaiken aikaa tekemään epäeettisesti ja alle niiden vaateiden, jota tälle arvokkaalle työlle asetetaan. Kätilövalassa luvataan tehdä työ tarkasti ja huolellisesti, parhaan kyvyn ja taidon mukaan, sekä täyttää ne velvollisuudet, jotka lait ja asetukset kätilöille asettavat. Nykyisessä tilanteessa se ei ole aina mahdollista.

Maailman paras äitiyshuolto tarvitsee laadukasta ohjausta ja tukea, jota kiireessä ja vähillä resursseilla on haastavaa toteuttaa. Kätilöt uupuvat joutuessaan tyytymään hoitamiseen, jossa annetaan vain välttämätön ohjaus, jotta asiakasvirta pääsee soljumaan. Uupuneet ja tarjoamansa hoidon laatuun pettyneet kätilöt katoavat muualle. Asialla on vaikutusta myös hoidon laatuun jatkossa.

On aika myöntää, että yhteiskunta on muuttunut. Vaateet kätilötyölle ovat kasvaneet ja nyt on arvioitava uudelleen, mikä on riittävä määrä kätilöitä hoitamaan naisia ja perheitä heidän ansaitsemalla tavalla. Mitoitus kätilöiden työlle on myös tarkistettava. Tällä hetkellä useimmissa sairaaloissa kätilömitoitus on laskettu niin että yksi perhe on yksi potilas. Kätilöiden määrä on laskettava oikean potilasluvun mukaan siten, että yksi äiti ja yksi vauva ovat kaksi potilasta.

Myös tuore isä, puoliso tai tukihenkilö on oikeutettu saamaan tukea ja ohjausta uudessa elämäntilanteessa.

On aika korjata tämä tilanne, jakaa kättilöresurssit uudelleen huomioiden työn vaativuus ja tehtävän laajuus sekä antaa kättilöiden tehdä työnsä kunnolla. Kättilön paikka on perheiden luona ja työantajan on se mahdollistettava. Huomioita pitää kiinnittää myös työhyvinvointiin, työaikajoustoihin, palkitsemiseen, mahdollisuuksiin vaikuttaa omaan työhönsä ja työvuoroihinsa sekä työssä etenemiseen.

Positiivinen synnytyssairaalakokemus vaikuttaa myös siihen, että perheet haluavat saada lisää lapsia. Jos synnytyskokemus on huono, voi perhe valita, että uusia raskauksia ei enää tule. Työolosuhteista puhuminen on kättilöitä yhdistävä ja voimaannuttava tekijä, koska tämä ilmiö vähällä väellä hoitamisessa vallitsee koko Suomessa. Annetaan kättilöille mahdollisuus tehdä työnsä hyvin ja naisille sekä perheille paras mahdollinen kokemus hoidosta.

Suomen Kättilöliiton - Finlands Barnmorskeförbund ry:n ydintehtävänä on toimia kättilöiden ammatin, äitiyshuollon ja naistentautien hoitotyön kehittäjänä lisäämällä kättilöiden ammattitaitoa ja - tietoa ja tukemalla ammattikunnan yhteenkuuluvaisuutta sekä vahvistaa kättilön ammatti-identiteettiä.

Kättilöiden edunvalvonnan hoitaa Tehy ry.

Ystävällisin terveisin

Katriina Bildjuschkin, puheenjohtaja

Suomen Kättilöliitto – Finlands Barnmorskeförbund ry
Asemamiehenkatu 4
00520 Helsinki

Suomen Kättilöliitto ry on perustettu 1919. Se on Suomen vanhimpia alan ammatillis-aatteellisia järjestöjä ja sillä on pitkät perinteet kättilöitä yhdistävänä tahona. Kättilöliitto kokoaa yhteen kättilöitä ja kättilöiksi opiskelevia. Valtaosa Suomen kättilöistä kuuluu Kättilöliittoon. Jäseneksi voi liittyä kättilötutkinnon suorittanut tai sitä suorittava henkilö.